

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

rok szkolny 2024/2025

**Liceum Ogólnokształcące
im. Sebastiana Petrycego
w Pilźnie**

1. Wstęp

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje działania podejmowane przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia oraz wejścia na rynek pracy. System określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych za jego organizację i realizację, terminy działań, metody i formy pracy (z uwzględnieniem udziału rodziców w tym działaniu), oczekiwane efekty. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele. WSDZ zakłada współpracę z instytucjami wspomagającymi proces doradczy oraz odrywającymi rolę w kształtowaniu rynku pracy (m.in. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dębicy, Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy). W ramach WSDZ opracowuje się, każdego roku szkolnego, roczny plan realizacji. Działania podejmowane w ramach WSDZ sprzyjają rozpoznaniu i samoocenie własnego potencjału (zainteresowania, predyspozycje), planowaniu kariery zawodowej oraz wejściu na rynek pracy.

Koordinacją WSDZ zajmuje się nauczyciel pełniący funkcję doradcy zawodowego, za realizację działań zawartych w Wewnątrzszkolnym Systemie Doradztwa Zawodowego odpowiadają nauczyciele i wychowawcy. Z uwagi na coraz większe znaczenie interdyscyplinarności w systemach edukacyjnych, a także istotę kompetencji społecznych w pracy, WSDZ jest ściśle skorelowany z Programem Wychowawczo-Profilaktycznym.

2. Podstawa prawna Wewnątrzszkolnego System Doradztwa Zawodowego:

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.- Prawo Oświatowe (t. jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 910).
- 2) Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (t. jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1481 ze zm.).
- 3) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280)
- 4) Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
- 5) Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2022 poz. 1610)
- 6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467 oraz z 2020 r. poz. 1248)
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356 oraz z 2018 r. poz. 1679 z późniejszymi zmianami)

- 8) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).
- 9) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 639 oraz z 2020 r. poz. 1008)
- 10) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół – obowiązujące do 31 sierpnia 2023 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416, z 2004 r. Nr 66, poz. 606, z 2005 r. Nr 10, poz. 75 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 222)

3. Cele i założenia Wewnątrzszkolnego System Doradztwa Zawodowego

Głównym celem jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu poprzez kształcenie i rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji (zwłaszcza społecznych) niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania na rynku pracy.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- 1) rozwijają umiejętności interpersonalne, co pozwoli im kształtować właściwe relacje społeczne oraz optymalnie funkcjonować na rynku pracy
- 3) wiedzą, jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- 4) posiadają wiedzę oraz potrafią znaleźć informacje o zawodach możliwościach dalszego kształcenia i rynku pracy
- 5) potrafią podjąć decyzję edukacyjno-zawodową na podstawie swojego potencjału i wiedzy zdobytej podczas nauki,
- 6) rozumieją znaczenie wymagań zdrowotnych do wykonywania określonego zawodu
- 7) rozumieją, jak ważne dla własnego rozwoju jest ciągłe kształcenie i doskonalenie

Rodzice:

- 1) Są przygotowani do roli „doradców”
- 2) Znają ofertę edukacyjną
- 3) Wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci
- 4) Znają czynniki wyboru szkoły i zawodu

Nauczyciele:

- 1) Potrafią diagnozować potrzeby uczniów
- 2) Rozwijają talenty, zainteresowania uczniów
- 3) Wspierają młodzież i rodziców w wyborze kierunku kształcenia i zawodu

WSDZ zakłada, że:

- 1) wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- 2) na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- 3) na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;
- 4) działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- 5) WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- 6) WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnych doradców zawodowych, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym:

W liceum ogólnokształcącym w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, doradca zawodowy). Poniżej przedstawiono zakres działań w obszarze doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa:

Dyrektor Szkoły:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
- organizuje wspomaganie szkoły w realizowaniu zadań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze

Nauczyciel doradztwa zawodowego:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;

- wspiera nauczycieli i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- opracowuje WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkoły

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z doradztwa zawodowego;
- realizują tematy z doradztwa zawodowego na godzinach wychowawczych;
- znają ofertę szkół, zasady rekrutacji na studia;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w planowaniu ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji doradztwa zawodowego dla uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów;

-włączają podmioty zewnętrzne (np. uczelnie) w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole;

-współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

-współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

-aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;

-włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

5. Metody i formy realizacji działań - funkcjonowanie WSDZ w szkole ponadpodstawowej

Wspólne planowanie i realizowanie działań przez wszystkich nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ.

1) Dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów oraz szkoły

Zajęcia doradztwa zawodowego w kl. IV (10 godzin)

2) Indywidualne porady, wskazanie miejsc pomocy, źródeł informacji:

-Indywidualna praca z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem dalszej drogi kształcenia

- Tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły

- Udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej/ o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o zasadach rekrutacji na wyższe uczenie/ w postaci prasy, informatorów, broszur itp.

3) Ankiety, testy, kwestionariusze

4) Dyskusje, pogadanki

5) Zajęcia warsztatowe służące:

-rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej

-samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową, autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki realizowanego rozszerzenia

- doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania

-rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej/kwalifikacyjnej/
z pracodawcami

- uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych/CV, list motywacyjny

6) Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół wyższych i rynku pracy

7) Wykorzystanie różnych narzędzi multimedialnych m.in. gier, programów komputerowych,
filmów

8) Spotkania z przedstawicielami instytucji doradczych, z przedstawicielami różnych zawodów
(rodzice, znajomi, absolwenci)

9) Współpraca z instytucjami zewnętrznymi (organizacja spotkań), korzystanie z pomocy
instytucji wspierających doradztwo-zawodowe (PPP, wyższe uczelnie, Międzyuczelniane Biura
Karier, Powiatowy Urząd pracy

10) Realizacja treści doradczych na zajęciach dydaktycznych

6. Realizacja zadań doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych

biznes i zarządzanie- osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie, zarządzanie projektami,
gospodarka rynkowa, finanse osobiste, osoba przedsiębiorcza na rynku pracy, przedsiębiorstwo

biologia- choroby uniemożliwiające podjęcie zawodu, choroby zawodowe, rytm dobowy
człowieka, czynniki wpływające na wydajność pracy człowieka;

geografia- struktura zatrudnienia i wykształcenia, bezrobocie – w Polsce, Europie i na świecie,
źródnicowanie gospodarcze świata, określanie zmian zachodzących na rynku pracy w skali
globalnej i regionalnej, wynikające z rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno-
komunikacyjnych;

godzina wychowawcza- integracja zespołu klasowego, działalność na rzecz społeczności klasowej,
szkolnej, rozwijanie umiejętności współpracy w grupie, role grupowe,

języki obce- słownictwo dotyczące zawodów, warunki pracy, rozmowa o pracę, jak napisać CV,
list motywacyjny;

wiedza o społeczeństwie- problemy polskiego społeczeństwa, problem bezrobocia, struktura
zawodowa społeczeństwa polskiego, podział społeczeństwa ze względu na wykształcenie;

historia- praca w życiu człowieka na przestrzeni wieków; historyczny rozwój polskiego
społeczeństwa

edukacja dla bezpieczeństwa- pierwsza pomoc i jej przydatność w dalszych etapach edukacji,
bezpieczeństwo w miejscu pracy (BHP, ewakuacja);

język polski- rola pracy w życiu człowieka – poprawność edycji dokumentów, sztuka
autoprezentacji, modele komunikacji językowej, praca człowieka w literaturze polskiej
i światowej;

informatyka– edytowanie dokumentów elektronicznych, obsługa tzw. programów biurowych (MS Office lub Open Office), sposoby pracy z Internetem – wyszukiwanie wiadomości, podstawy programowania, zawody związane z IT;

matematyka -obliczenia podatków, zysków z lokat, odsetek oraz innych wartości związanych z instrumentami finansowymi, zawody związane z matematyką;

religia- współczesne obszary ludzkiej biedy, etyka gospodarcza i zawodowa, karta praw człowieka, istota ludzkiej pracy i jej sens, rozwój techniki- szanse i zagrożenie dla człowieka, zasady życia społecznego, władza i jej społeczno- obywatelski obowiązek

wychowanie fizyczne–wspomaganie przygotowania uczniów do testów sprawnościowych w służbach mundurowych, zawody związane ze sportem

7. Oczekiwane rezultaty

- 1) Przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy
- 2) Wzrost mobilności zawodowej absolwentów
- 3) Przygotowanie młodzieży do samodzielnego i aktywnego kształtowania swojej drogi zawodowej, rozwój umiejętności rozpoznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej
- 4) Wykształcenie nawyków nieustannego planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do realizacji celu
- 5) Kształtowanie postawy otwartości na wiedzę i prezentowanie swojej osobowości
- 6) Kreowanie postaw aktywnych, przezwyciężania bierności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych
- 7) Wykształcenie umiejętności uczniów związanych z planowaniem przyszłości zawodowej, organizowaniem działań swoich i zespołu (praca w grupie), przygotowaniem dokumentów związanych z pracą zawodową, poszukiwaniem pracy, prezentowaniem się na rynku pracy, nawiązywaniem kontaktów z pracodawcą (osobistych, telefonicznych, listy, kontakty przez Internet itp.)
- 8) Poznanie podstaw prawa pracy

8. Monitoring WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala obszary, metody, zasady i harmonogram monitoringu. Modyfikacje mogą być przeprowadzane co roku lub po całym cyklu kształcenia. Uczniowie, Rada Pedagogiczna, rodzice uczniów są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Roczny plan działań doradztwa zawodowego na rok szkolny 2024/2025

Lp	Zadania	Formy	Termin realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
1	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami i tematyką doradztwa zawodowego	szkolenie	wrzesień	Dyrektor, nauczyciel doradztwa zawodowego,	
2	Zapoznanie rodziców z założeniami i tematyką doradztwa zawodowego	wykład	wrzesień	nauczyciel doradztwa zawodowego	
3	Samopoznanie, budowanie poczucia własnej wartości, integracja klasy	burza mózgów, warsztaty	wrzesień	wychowawca, pedagog szkolny	Klasa I
4	Organizacja zajęć „Doradztwo zawodowe”	lekcja	wrzesień-grudzień	nauczyciel doradztwa zawodowego	Klasa IV
5	Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, zachowania asertywnego czy radzenia sobie ze stresem	wykład, burza mózgów, rozmowa, scenki sytuacyjne	listopad-kwiecień	wychowawca, pedagog szkolny	Klasa II
6	Redagowanie dokumentów aplikacyjnych	warsztaty, rozmowa, przykładowe arkusze CV, listu motywacyjnego, portfolio	grudzień, styczeń	nauczyciele: biznesu i zarządzania, informatyki	Klasa III
7	Samozatrudnienie, biznes plan, procedura rejestracyjna, uproszczone formy ewidencji	wykład, rozmowa, przykładowe arkusze biznes planu	grudzień, styczeń	nauczyciel biznesu i zarządzania	Klasa II

8	Funkcjonowanie rynku pracy, mechanizmy rynku pracy, bezrobocie	wykład, rozmowa	marzec	nauczyciel biznesu i zarządzania	Klasa III
9	Informacja zawodowa: pozyskiwanie i korzystanie z informacji	warsztaty, praca z tekstem	wrzesień-czerwiec	nauczyciel informatyki, nauczyciel bibliotekarz	Klasy I-III
10	Prawo pracy	wykład	luty	nauczyciel biznesu i zarządzania	Klasa II
11	Praca i kształcenie w UE	wykład, rozmowa, dyskusja	luty, marzec	nauczyciel WOS	Klasa II, III
12	Aktywne metody poszukiwania pracy	warsztaty	marzec	pedagog szkolny	Klasa IV
13	Autoprezentacja	warsztaty	marzec, kwiecień	pedagog szkolny	Klasa II
14	Wycieczki-uczelnie wyższe, targi edukacyjne i targi pracy	wykłady, warsztaty	zgodnie z harmonogramem	wychowawcy klas	Klasa III, IV
15	Pomoc w wyborze kierunku kształcenia, zawodu i planowania kariery zawodowej uczniom, którzy wymagają specjalistycznego wsparcia, np. ze względu na ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia, poziomu intelektualnego	praca indywidualna	marzec, kwiecień	pedagog szkolny, nauczyciele: bibliotekarz, informatyki	Zgodnie z zapotrzebowaniem
16	Gromadzenie i aktualizacja informacji z zakresu doradztwa		cały rok szkolny	nauczyciel bibliotekarz	

17	Przeprowadzenie lekcji wychowawczych w klasach I-III wg przypisanych treści	Z wykorzystaniem różnych metod aktywnych	cały rok szkolny	wychowawcy klas	Klasy I-III
18	Badanie losów absolwentów		wrzesień	Wychowawca absolwenta	